

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Stanowisko **Zarządu Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej** w sprawie **projektu ustawy o związkach metropolitalnych,** **wcześniej o powiecie metropolitalnym** **(druk sejmowy nr 2107)**

Zarząd Związku Gmin Wiejskich RP przychyła się do dążenia zorganizowania instytucjonalnej formy i prawnych podstaw współpracy jednostek samorządu terytorialnego różnych szczebli w wysoko zurbanizowanych obszarach funkcjonalnych. Dotychczasowe próby unormowania tej współpracy nie przyniosły zadowalających efektów. Również oceniany projekt ustawy odnoszący się do Związku metropolitalnego jest kolejną propozycją legislacyjną, daleko odbiegającą od oczekiwań samorządów.

Zarząd ZGWRP po zapoznaniu się z projektem ustawy, a także z przebiegiem prac podczas jej procedowania w Sejmie RP oraz uwzględniając stanowisko Zespołu Ustrojowego Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego

postanawia:

Zaopiniować negatywnie projekt ustawy o związkach metropolitalnych zawarty w druku sejmowym nr 2107

Stanowisko nasze uzasadniamy następująco:

- W wyniku I czytania w Sejmie, które odbyło się 21 lutego 2014 r., projekt ustawy o powiecie metropolitalnym został skierowany do komisji sejmowych. Przez kolejnych wiele miesięcy nie prowadzono żadnych prac nad przedmiotowym projektem, co w naszej (i nie tylko) opinii oznaczać mogło, iż projekt ten nie uzyskał politycznej akceptacji, aby być uchwalonym w bieżącej kadencji parlamentu. Znaczące przyspieszenie prac od czerwca 2015 roku doprowadziło do zasadniczej zmiany pierwotnego projektu, co należy odbierać jako projekt nowej ustawy. Tym razem ustawy o związkach metropolitalnych.
- Wznowione prace nad nowym projektem przebiegały w takim tempie, iż ograniczony był w nich udział strony samorządowej. Zawiadomienia o posiedzeniach komisji dostarczano z wyprzedzeniem kilku, najwyżej kilkunastu godzin.
- W obecnym kształcie projekt ustawy zakłada możliwość powoływania związków metropolitalnych, które mają być „formą współpracy gmin i powiatów”. Pomimo jednoznacznej deklaracji co do charakteru przedmiotowych związków w dalszej części ustawy nie sposób odnaleźć regulacji mających stanowić o współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego. Związek metropolitalny, pomimo swej nazwy, znacząco różni się od dotychczas funkcjonujących związków międzygminnych czy międzypowiatowych, zbliżając się pod względem ustrojowym do jednostek samorządu terytorialnego. Koncepcja

utworzenia kolejnego szczebla samorządu terytorialnego poprzez powołanie związków metropolitalnych, które należy uznać za jednostki samorządu terytorialnego, dodatkowo skomplikuje układ zadań i kompetencji funkcjonujących obecnie jednostek samorządu terytorialnego.

- Projekt ustawy enumeratywnie wymienia zadania związku metropolitalnego. Tym samym gminy i powiaty położone na jego terenie nie będą miały wpływu na podstawowy zakres działania związku. Zadania te, np. w odniesieniu do gospodarki odpadami, powielają się z zadaniami ustawowo przypisanymi dla gmin i województw. Przy czym nie ma regulacji dotyczącej możliwości stanowienia aktów prawa miejscowego przez zgromadzenie związku.
- Zaproponowane rozwiązania umożliwiające włączenie dotychczasowych jednostek samorządu terytorialnego w skład związku metropolitalnego wbrew ich woli, z jednoczesnym nałożeniem obowiązku partycypacji finansowej w jego funkcjonowaniu, może zostać uznane za naruszenie konstytucyjnej zasady samodzielności jednostek samorządu terytorialnego.
- W projekcie ustawy dotyczącym związków metropolitalnych nie zostały usunięte błędy, braki i nieścisłości wskazane przez ekspertyzy Biura Analiz Sejmowych w odniesieniu do poprzedniego projektu o powiecie metropolitalnym.
- Zespół Ustrojowy Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego negatywnie zaopiniował projekt ustawy. Na stanowisko Zespołu złożyły się negatywne opinie wszystkich korporacji samorządowych.
- Nie zostało przedłożone stanowisko rządu odnoszące się do projektu, a szczególnie brak było jakże istotnej opinii Ministra Finansów.

Projekt ustawy o związkach metropolitalnych stanowi próbę rozwiązania podnoszonego od wielu lat problemu zarządzania obszarami metropolitalnymi. Rozwiązanie w tym zakresie powinno być jednak wynikiem szerokiej i pogłębionej dyskusji wielu środowisk, popartej rzetelnymi analizami prawnymi i ekonomicznymi. Procedowany obecnie projekt ustawy nie spełnia tych kryteriów. Jego opracowanie w ostatnich miesiącach pracy parlamentu, brak szerokiej dyskusji merytorycznej oraz wprowadzenie w jego treści szeregu dyskusyjnych rozwiązań, sprawia, iż nie można ocenić go pozytywnie.

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Marek Olszewski